

μίων, και ἐσθῆτος σηρικῆς, και οἰκετῶν, και ἀκινήτων πραγμάτων. ἐπὶ γὰρ εὐκαταφρονήτων οὐκ ἀνάγκη τὴν πρώτην ἐπερωτᾶσθαι τὴν δευτέραν^{b)}).

2) Καὶ^{c)} ὅτι περὶ παντὸς πράγματος οὐ δεῖ ἐπερωτᾶσθαι τὸν πρῶτον τὴν δευτέραν, ἀλλὰ περὶ τῶν τιμῶν και τῶν οὐκ εὐκαταφρονήτων. ἐγγύας δὲ οὐ δίδωσιν, εἰ μὴ συμφωνήθῃ.

Καὶ^{d)} περὶ ἀγοραστοῦ ἀντὶ τοῦ διπλοῦ τὸ ἀπλοῦν ἐπερωτήσαντος, και τοῦ πράγματος ἐκνικηθέντος, τί γίνεται.

λς'. Καὶ περὶ τοῦ, ἐὰν τὸ ἐνέχυρον, ἐὰν προθῆ παρὰ τοῦ δανειστοῦ, ἐκνικηθῆ, πῶς οὐχ ὑπόκειται δεφροσίον· ἀλλὰ μόνον ὁ δανειστής ἐκχωρεῖ τὰς κατὰ τοῦ χρεώστου ἀγωγὰς τῷ ἀγοραστῇ.

λζ'. Καὶ περὶ τοῦ, ἐὰν ἀγοράσας ἀγρὸν παρὰ νέου πωλήσης μοι αὐτόν, και ἐκνικᾷ τοῦτον ὁ νέος.

Καὶ ὅτι δοῦλον ἀγοράσας ὁ δοῦλός σου παρὰ Παύλου πέπρακέ μοι αὐτόν, και σοὶ μὲν ὁ Παῦλος ἐπηρωτήθη περὶ ἐκνικῆσεως τὸ διπλάσιον, ἐμοὶ δὲ ὁ δοῦλός σου.

Καὶ περὶ τοῦ, ἐὰν πωλήσω σοι τὸ δέμοιον τοῦ ἀγροῦ, και Πέτρος τὸ τρίτον, εἴτα τὸ ἥμισυ αὐτοῦ ἐκδικεῖται.

Καὶ ὅτι ὑπόκειται τῇ ἐκνικῆσει ὁ υἱὸν ἴδιον ἢ οἰονδήποτε ἐλεύθερον εἰδὼς ἢ ἀγνοῶν ἀγνοοῦντι ἀγοραστῇ πωλῶν ὡς δοῦλον, και ὁ ὑπὸ ἕρον ἐλευθεροῦμενον πωλῶν.

Καὶ περὶ τοῦ, ἐὰν πωλῶν ἀγρὸν εἶπω, τὴν χοῆσιν τοῦ καρποῦ αὐτοῦ εἶναι Παύλου, οὐσαν Πέτρον, και ἐκνικῆση αὐτὴν Πέτρος. και εἰ Παῦλος ἐληγατεύθῃ· και ὅτε παύσεται αὐτοῦ εἶναι Πέτρον.

λθ'. Καὶ περὶ τοῦ, ἐὰν ὁ ἀγοράσας ἀγρὸν παρ' ἐμοῦ, και λαβὼν ἐγγύας γράψῃ με κληρονόμον, και τὸν ἀγρὸν ληγατεύσῃ.

λθ'. Καὶ περὶ τοῦ, ἐὰν κληρονομήσω τοῦ ἐπερωτήσαντός με και ἐπερωτηθέντος μοι τὸ διπλάσιον, και ἐκνικηθῆ τὸ πραθέν.

Καὶ εἰ ὁ ἀγοραστής κληρονομήσῃ τοῦ κυρίου τοῦ πραθέντος.

Καὶ περὶ τοῦ, ἐὰν ἀγοράσας ἀγρὸν παρὰ σοῦ, και λαβὼν ἐγγυητῆν, πωλήσω αὐτόν Πέτρω, εἴτα κληρονομήσω Πέτρον, ἢ Πέτρος ἐμοῦ, και ἐκνικηθῆ ὁ ἀγρός· και εἰ δανειστής κληρονομήσῃ τοῦ χρεώστου, ἢ τοῦναντίον ὁ χρεώστης κληρονομήσῃ τοῦ δανειστοῦ.

μ'. 1) * Ἐάν^{e)} ἐγκνος δοῦλη προθῆ, και τὸ τεχθέν ἐκνικηθῆ, οὐκ ἐνέχεται ὁ πράτης. οὔτε γὰρ ὁ τοκετός ἐπράθη.

2) Καὶ^{f)} ὅτι, εἰ ἐγκνος πωληθῆ, και τὸ τεχθέν ἐκνικηθῆ, οὐκ ἐνέχεται ὁ πράτης.

ἐὰν ἐγκνος] Θεμάτισον^{g)} ἢ τελευτήσαναν τὴν θεράπαιναν, ἢ τὴν δαμαλιν' και μετὰ τοῦτο τὰ τεχθέντα ἐκδικηθῆναι· ἢ οὐ τὸν μέλλοντα ἐσεσθαι ταύτης τοκετὸν ὁ δεσπότης πρὸ τῆς πράσεως ἐληγατεύσῃ τινι. ὁ ληγατευθεὶς τὸ βρέφος ἢ τὸν μόσχον ἐκδικᾷσαι μετὰ τὴν γέννησιν τῶς δύναιται, εἰ και μὴ τὴν δοῦλην κατέχεται, ἀλλὰ τὴν ἐξ ἔμπτου, ὡς ἐν τῷ ἡ. βιβ. τῶν δὲ ἑσβους κῆται. [Sch. a. Fabr. II. 409.]

μ'. * Τὸ^{h)} αὐτὸ και ἐπὶ τοῦ μετὰ τὴν πρῶσιν τεχθέντος μόσχου.

mancipiis, et rebus immobilibus. Nam in rebus vilioribus venditor duplam promittere non cogitur.

Item de omni re venditor duplam promittere non debet, sed de rebus pretiosis et non contemptibilibus. Satis autem non dat, nisi hoc convenerit.

Et quid fiat, si emtor loco duplae simplum stipulatus sit, et res evicta fuerit. *L. 37. §. 2. D. XXI. 2.*

XXXVI. Item si pignus, quod creditor vendidit, evincatur, quomodo defensionem non subiaceat: sed creditor actiones tantum adversus debitorem emtori praestet. *L. 38. D. eod.*

XXXVII. Et de eo, si fundum, quem a minore viginti quinque annis emerat, mihi vendideris, eumque minor evicerit. *L. 39. pr. D. eod.*

Item servus tuus servum, quem a Paulo emerat, mihi vendidit, et tibi quidem Paulus duplam evictionis nomine promisit, mihi autem servus tuus. *§. 1.*

Item de eo, si bessem fundi tibi vendidero, et Petrus trientem, deinde autem dimidia pars eius vindicetur. *§. 2.*

Item evictionis nomine tenetur, qui filium suum aut quemcunque liberum hominem sciens vel ignorans emtori ignoranti tanquam servum vendit, et qui statu liberum vendit. *§. 3. 4.*

Et de eo, si cum fundum venderem, dixero, usumfructum eius, qui Petri est, esse Pauli, eumque Petrus evicerit. Item de eo, si Paulo ususfructus legatus sit: et cum Petri esse ususfructus desierit. *§. 5.*

XXXVIII. Item de eo, si is, qui fundum a me emit, et fideiussores accepit, heredem me scripserit, et fundum legaverit. *L. 40. D. eod.*

XXXIX. Et de eo, si heres extitero ei, qui duplam a me stipulatus est, eamque mihi promisit, et res vendita evicta fuerit. *L. 41. pr. D. eod.*

Et si emtor domino rei venditae heres extiterit. *§. 1.*

Item de eo, si fundum a te emero fideiussore accepto, eumque Petro vendidero, deinde Petro heres extitero, vel Petrus mihi, et ager evictus fuerit: et si creditor debitori, vel per contrarium debitor creditori heres extiterit. *§. 2.*

XI. Si praegnans¹⁾ ancilla vendita sit, et partus evictus fuerit, venditor non tenetur. Neque enim partus venditus est. *L. 42. D. eod.*

Item si praegnans ancilla vendita sit, et partus evictus fuerit, venditor non tenetur.

1) si praegnans] Pone vel mortuam ancillam, vel vaccam, et deinde partum evinci: vel quod partum eius nondum editum dominus ante venditionem alicui legaverit. Is, cui legatus est infans aut vitulus, evincere, postquam editus est, eum potest, licet ex dupla non teneatur, sed ex emto, sicut in libro 8. de rebus habetur.

XLI. Idem et de vitulo post venditionem nato. *L. 43. D. eod.*

b) Additur in scholio: ὡς ὁ Οὐλπιανὸς ἐν τῷ κ'. βιβλίῳ τυτλ. β'. δευ. λζ'. ψηφίν. ἢτοι βιβ. ιθ'. τυτλ. ια'. c) E Tipucito. d) E Tipucito L. 37. §. 2. L. 38—41. D. h. t. desumptae sunt. e) E Syn. p. 212. habet Fabr. T. II. p. 407. f) E Tipucito. g) Hoc scholium est e Sya. p. 212. h) E Syn. p. 212, habet Fabr. T. II. p. 407. Eadem habet Tipucitus.

Basil. T. II.

L. 45. D. XXI. 2. *μβ'.* 1) 'Εάν¹⁾ πωλῶν σοι ἄγρον ὑποδείξω σοι τοὺς ὄρους, καὶ εἶπω, εἶναι τὸν ἄγρον ῥ'. ζευγῶν ἐργασίας, καὶ ἐκνικηθῆν γῆ· εἶτα κινήσης κατ' ἑμοῦ περὶ τῆς ἐκνικηθείσης, καὶ μετροθέντος τοῦ ἀγροῦ ἢ ποσότης τῶν ῥ'. ζευγῶν τῆς ἐργασίας εὔρεθῆν, οὐκ ἀποκλείεται εἰς τὸ ζητεῖν τὸ ἰκανὸν ἐκ τῶν ἐκνικηθέντων. τοῖς γὰρ ὄροις πλέον ἐπίστευσας, ἢ περὶ τῆ ποσότητι τῶν ἐργασιῶν, καὶ πρὸς τοὺς ὑποδειχθέντας ὄρους εὐθύνεται ὁ πρῶτης.

2) Καὶ^{k)} περὶ τοῦ πωλήσαντος ἄγρον ἑκατὸν ζευγῶν, καὶ ὑποδείξαντος τοὺς ὄρους πλέονος μέτρον, πῶς, εἰ καὶ τίποτε ἐκ τῶν ὄρων ἐκνικηθῆν, πρὸς τὴν καλλονὴν ὑπόκειται, εἰ καὶ τὸ περιλειφθὲν ἔχει τὰ ῥ'. ζεύγη.

L. 46. pr. D. eod. *μγ'.* Καὶ^{l)} ὅτι, εἰ πωλήσης μοι ἄγρον, οὗ τὸν οὐσούφρονκτον εἶχε Τίτιος, τοῦτον ἐπώλησα ἐτέρῳ, παρακατασχῶν ἑμαυτῷ τὸν οὐσούφρονκτον. εἰ σβεσθῆν εἰς πρόσωπον Τίτιου, πρὸς τὸν ἀγοραστὴν ἐπανέρχεται· ἐγὼ δὲ ἀπαιτῶ σε τὸ διαφέρον.

§. 1. Καὶ ὅτι ὁ κατὰ ἀλλοτριῶν ἀγροῦ δουλείαν συνιστῶν ὑπόκειται τῇ ἐκνικηθείσει.

§. 2. Καὶ ὅτι, ἐὰν τὸν ἐλευθερωθέντα ὑπὸ αἵρεσιν τὴν, ἐὰν ὑπατεύσῃ Πέτρος, πωλήσω σοι, εἰπὼν τὴν αἵρεσιν εἶναι, ἐὰν ἡ ναῦς ἐξ Ἀσίας ἔλθῃ, καὶ πρῶτον μὲν ἡ ναῦς ἔλθῃ, μετὰ δὲ ταῦτα Πέτρος ὑπατεύσῃ, καὶ τότε ὁ δούλος ἐλευθερωθῆν.

§. 3. Καὶ εἰ τὸν μετὰ διετίαν ἐλευθερωθῆναι κελευσθέντα εἶπω μετ' ἐνιαυτὸν ἐλευθερωθῆναι, ἢ τὸν κελευσθέντα ἐλευθερωθῆναι, ἐὰν παράσχῃ ε'. νομίματα, εἶπω δέκα παρασχέιν· ὁ μὲν μετὰ τὴν διετίαν, ὁ δὲ τὰ δέκα νομίματα δεδωκώς ἐλευθερωθῆν.

L. 47. D. eod. *μδ'.* Καὶ περὶ τοῦ, ἐὰν δύο δούλους ἀνά ε'. νομίματα ἀγοράσω, καὶ ὁ εἰς ἐκνικηθῆν.

L. 48. D. eod. *με'.* Καὶ περὶ τοῦ, ἐὰν ὡς κάλλιστος καὶ μέγιστος ἄγρος προθῆν μοι, καὶ προσφάσει δουλείαν ἐκνικηθείσων λάβω τι παρὰ τοῦ πρῶτου, εἶτα ὁ ἄγρος ἐκνικηθῆν.

L. 49. D. eod. *μς'.* Καὶ ὅτι καὶ χρήσεως ἐκνικωμένης χρεωστῆ ὁ ἀγοραστὴς τῷ πρῶτῇ παραγγέλλειν.

L. 50. D. eod. *μζ'.* 1) * 'Εάν^{m)} οἱ ταξιδῶται τὰ ἐνέχυρα πωλήσωσι, τοῖς ψηφισθεῖσιν ἀκολουθοῦντες, οὐκ ὑπόκεινται τοῦ πράγματος ἐκνικωμένου. εἰ δὲ κατὰ δόλον ἤτιτος ἐπώλησαν, ἔχει κατ' αὐτῶν ὁ δεσπότης τὴν περὶ δόλου ἀγωγήν.

2) Καὶⁿ⁾ πότε οἱ ταξιδῶται πωλήσαντες τὸ κελεύσει δικαστικῇ πιπρασκόμενον ὑπόκεινται ἐκνικωμένου τοῦ πράγματος, καὶ πότε οὐκ ὑπόκεινται· καὶ εἰ κατὰ δόλον ἤτιτος ἐπώλησαν.

L. 51. pr. D. eod. *μη'.* * 'Εάν^{o)} κατὰ πλάνην, ἢ ἄγνοιαν, ἢ ὄυπαρίαν τοῦ δικαστοῦ ἤτηθῆν ὁ ἀγοραστὴς, οὐκ ἐνέχεται ὁ πρῶτης.

§. 1. Καὶ^{p)} περὶ τοῦ, ἐὰν πωλήσω τὸν ἐλευθερωθῆναι κελευσθέντα μετὰ θάνατόν μου, καὶ τελευτήσαντός μου ἐλευθερωθῆν.

§. 2. Καὶ περὶ τοῦ, ἐὰν ὁ πρῶτης ἐν τῷ προθέντι τόπῳ κατὰ γνώμην τοῦ ἀγοραστοῦ ταφῆν, ἀπόλλυται ἢ περὶ τῆς ἐκνικηθείσης ἀγωγή.

XLII. Si fundum tibi vendens, fines tibi demonstravero, et fundum centum iugerum esse dixerō, et parte eius evicta me evictionis nomine conveneris, dimensioque fundo reperta fuerit eius magnitudo culturae centum iugerum, non excluderis, quin tibi satisfieri postules ob ea, quae evicta sunt. Finibus enim maiorem, quam iugerum dimensionem fidem habuisti, et pro finibus demonstratis tenetur venditor.

Item de eo, qui fundum centum iugerum vendidit, et fines maioris modi demonstravit, quomodo, si quid ex finibus evictum fuerit, pro bonitate teneatur, licet, quod reliquum est, centum iugera contineat.

XLIII. Item si fundum mihi vendideris, cuius usumfructum Titius habebat, hunc ego alii vendidi, reservato mihi usufructu. Si ususfructus in persona Titii extinetus sit, ad emptorem redit: peto autem abs te id, quod interest.

Item qui in fundo alieno servitutem constituit, evictionis nomine tenetur.

Item de eo, si servum sub hac conditione, si Petrus consul factus fuerit, manumissum tibi vendidero, dicens, conditionem esse, si navis ex Asia venerit, et prius navis venerit, postea autem Petrus consul factus sit, et tunc servus ad libertatem pervenerit.

Item si servum post biennium manumittendum dixerō, post annum liberum fore, vel eum, qui quinque nummos dare iussus erat, atque ita manumitti, dixerō decem dare: et alter post biennium, alter autem decem nummis datis ad libertatem pervenerit.

XLIV. Item de eo, si duos servos quinque a te emerim, et alter evictus fuerit.

XLV. Item de eo, si fundus uti optimus maximusque mihi venditus sit, et servitutem evictarum nomine a venditore aliquid consecutus sim, et deinde fundus evictus sit.

XLVI. Item etiam usufructu evicto emptor venditori denuntiari debet.

XLVII. Si apparitores sententias sequentes pignora vendiderint, re evicta non tenentur. Sed si dolo malo minoris vendiderint, dominus adversus eos de dolo actionem habet.

Item quando apparitores rem iussu iudicis vendendam vendiderint, evicta re teneantur, et quando non teneantur: item si dolo malo minoris vendiderint.

XLVIII. Si per errorem, vel imprudentiam, vel sordes iudicis emptor victus sit, venditor non tenetur.

Et de eo, si post mortem meam liberum esse iussus vendidero, et me defuncto ad libertatem pervenerit.

Item si venditor in loco vendito voluntate emptoris sepultus fuerit, actio de evictione extinguitur.

ε) Ex Harm. Fromt. III. 3. §. 74. habet Fabr. in Addendis T. II. p. 660. ζ) E Tipucito. η) L. 46 — 49. D. h. t. e Tipucito haustae sunt. θ) E Syn. p. 212. habet Fabr. T. II. p. 407. ι) E Tipucito. κ) Hoc ex Syn. p. 212. habet Fabr. T. II. p. 407. Eadem habet Tipucitus, qui incipit: καὶ ὅτι, ἐὰν κ. τ. λ. π) E Tipucito reliqua huius Legis hausta sunt, uti et L. 53 — 59. D. h. t.

Καὶ ὅτι ἔσθ' ὅτε καὶ ὁ κληρονόμος τοῦ τελευτήσαντος πρώτου περὶ ἐκνικήσεως ἐνέχεται, εἰ μὴ καὶ ὡσαύτως ὁ τελευτήσας ἐνέχεται· ὡς ἔστιν ἀγοράσω δοῦλον, καὶ μετὰ θάνατόν μου γραφῆ κληρονόμος, καὶ ὑπειέλθῃ τὴν κληρονομίαν κελεύσει τοῦ κληρονόμου.

Καὶ περὶ τοῦ, ἐὰν πολλῶν εἰς ὀλόκληρον ἐνεχομένων μοι περὶ ἐκνικήσεως, ἐναγύγω τῷ ἐνί, μετὰ ταῦτα κινῶν τοῖς ἄλλοις ἐκβάλλομαι παραγραφῆ.

μθ'. Καὶ περὶ τοῦ, ἐὰν ὑπὲρ ἐκάστου ζεύγους ἐργασίας συμφωνηθῆ τὸ τίμημα τοῦ ἀγροῦ, καὶ μέρος ἐκνικηθῆ, πρὸς τὸ μέτρον, καὶ οὐ πρὸς τὴν καλλονὴν τῶν ἐκνικηθέντων ὁ πρῶτος ὑπόκειται.

Καὶ ὅτι, ἐὰν δυνάμενος ὁ ἀγοραστὴς μὴ παραγγεῖλη, καὶ ἐξ ἀγνοίας ἤτηθῆ, οὐ κινεῖ τὴν ἐξ στυπουλάτου.

ν'. Καὶ ὅτι μετὰ τὴν διὰ χρήσεως κυριότητα, ἢ τὴν τοῦ μακροῦ χρόνου παραγραφὴν οὐκ ἐνέχεται περὶ ἐκνικήσεως ὁ πωλήσιος ἄλλοτριον.

Καὶ περὶ τοῦ, ἐὰν πωλῶν δοῦλον ὑπὸ ὄρον ἐλευθερωθέντα, μείζονα τῆς ἀληθοῦς ποσότητος εἶπω αὐτῷ κελευσθῆναι παρασχέιν· καὶ ἐὰν περὶ τὸ ποσὸν μὴ ψεύσωμαι, τὸ δὲ πρόσωπον ἀποσιωπήσω.

να'. Καὶ ὅτι ὁ ἀγοραστὴς διὰ τὴν οἰκίαν ἀπουσίαν καταδικασθεὶς οὐ δύναται κατὰ τοῦ πρώτου χωρεῖν, εἰ μὴ ἄνηβος ἦν ὁ ἐναγόμενος, καὶ ὁ ἐπίτροπος ἀπολειφθέντος τοῦ ἀνήβου κατεδικάσθη.

Καὶ ὅτι παρόντι δεῖ παραγγέλλειν τῷ πρῶτῳ, εἰ μέντοι ἕψουσιν, ἢ παρῶν ἐμποδίζει παραγγεῖλαι, βεβαιούται ἢ τοῦ διπλοῦ ἐπερωτήσις.

νβ'. Καὶ περὶ τοῦ, ἐὰν συμφωνηθῆ, ὁμολογηθῆναι τὸ ἄπλοῦν ἢ τριπλοῦν, ἢ τετραπλοῦν, τί δεῖ γενέσθαι.

Καὶ ὅτι παρὰ αἰρετῷ δικαστῇ εἰ καταδικασθῆ ὁ ἀγοραστὴς, οὐκ ἔχει κατὰ τοῦ πρώτου περὶ ἐκνικήσεως.

Καὶ ὅτι δοῦλον πιπρασκομένον χειρῶδες ἔστιν, ἐπερωτῶν περὶ τῆς μερικῆς αὐτοῦ ἐκνικήσεως· οὐτε γὰρ ἐκνικᾶσθαι δοκεῖ μέρους ἐκνικωμένου.

Καὶ ὅτι, ἐὰν δυνάμενος ὁ ἀγοραστὴς μὴ διὰ χρήσεως κριεῦσῃ, καὶ ἐκνικηθῆ τὸ πρᾶγμα, οὐκ ἔχει κατὰ τοῦ πρώτου.

Καὶ περὶ τοῦ, ἐὰν παρόντος καὶ γινώσκοντος τοῦ πρώτου, παραγγεῖλθῆ ὁ φροντιστὴς αὐτοῦ.

Καὶ ὅτι ἀπολιμπανομένου τοῦ ἐπιτρόπου κατὰ φιλάγαθον ὁ ἀνήβος παραγγέλλει.

νγ'. Καὶ περὶ τοῦ, ἐὰν ὁ νικήσας τὸν ἀγοραστὴν, καὶ μήπω λαβὼν τὸ πρᾶγμα τελευτήσῃ ἀδιάδοχος, καὶ μήτε ὁ δημόσιος, μήτε οἱ δανεισταὶ λῶβωσι τὴν οὐσίαν αὐτοῦ.

Καὶ ἐὰν ὁ νικήσας, πρὶν ἢ λάβῃ τὸ πρᾶγμα, δωρήσῃται καὶ ληγατεύσῃ αὐτὸ τῷ ἀγοραστῇ.

νδ'. Καὶ ἐὰν δοῦλος γενικῶς ἐληγατεύθῃ μοι, καὶ ἔδωκέ μοι ὁ κληρονόμος ἕνα, ὁμολογήσας περὶ δόλου, εἰ ἐκνικηθῆ, τί δεῖ γενέσθαι.

νε'. Καὶ ἐὰν ὁ ἀγοραστὴς ληγατεύσῃ μοι τὸ πρᾶγμα.

νς'. 1) * Εἰ⁹ μὴ ληχθῆ ἐν τῇ πράσει, πόσον ὑπὲρ ἐκνικήσεως ὀφείλει παρασχέιν ὁ πρῶτος, τὸ ἄπλοῦν μόνον διὰ τὴν ἐκνίκησιν ἐκδίδωσι· καὶ κατὰ φύσιν τῆς ἐπὶ τῇ πράσει ἀγωγῆς τὸ διαφέρειν.

Item interdum etiam heres venditoris defuncti de evictione tenetur, quamvis defunctus non similiter fuerit obstrictus: ut cum servum emero, et is post mortem meam heres scriptus sit, et iussu heredis hereditatem adierit. *L. 51. §. 3. D. XXI. 2.*

Item, si cum plures evictionis nomine in solidum mihi teneantur, cum uno fuerim expertus, postea cum reliquis agens exceptione submoveor. *§. 4.*

XLIX. Item si pro singulis iugeris pretium fundi statum sit, et pars evicta fuerit, pro modo, non pro bonitate partis evictae venditor tenetur. *L. 53. pr. D. eod.*

Item si emtor, cum posset, non denuntiaverit, et propter imprudentiam victus sit, ex stipulatu non agit. *§. 1.*

L. Item post usucapionem vel longi temporis praescriptionem venditor rei alienae de evictione non tenetur. *L. 54. pr. D. eod.*

Et de eo, si, cum statu liberum venderem, maiorem, quam revera erat, summam cum dare iussum esse dixero: et si circa quantitatem mentitus non fuero, sed de persona tacuero. *§. 1.*

LI. Item emtor propter absentiam suam condemnatus cum venditore congrredi nequit, nisi reus pupillus sit, et tutor absente pupillo condemnatus fuerit. *L. 55. pr. D. eod.*

Item praesenti venditori denuntiandum est. Si tamen absit, vel praesens impedimento sit, quominus denuntietur, duplae stipulatio committitur. *§. 1.*

LII. Item quid fieri debeat, si convenerit, ut simplicum, vel triplum, vel quadruplum promitteretur. *L. 56. pr. D. eod.*

Item si emtor apud arbitrum condemnatus sit, adversus venditorem de evictione non habet actionem. *§. 1.*

Item cum servus venditur, necessaria est de evictione partis stipulatio: non videtur enim homo evinci, cum pars evincitur. *§. 2.*

Item si emtor, cum posset, non usuceperit, et res evicta fuerit, adversus venditorem actionem non habet. *§. 3.*

Et de eo, si praesente et sciente venditore procuratori eius denuntiatum sit. *§. 4.*

Item tutore absente benigne receptum est, pupillum denuntiare. *§. 7.*

LIII. Et de eo, si is, qui emtorem vicit, et rem nondum abstulit, sine successore decesserit, et nec fiscus, nec creditores bona eius occupaverint. *L. 57. pr. D. eod.*

Item, si is, qui emtorem vicit, antequam rem auferret, emtori eam donaverit et legaverit. *§. 1.*

LIV. Item quid faciendum sit, si servus generaliter mihi legatus sit, et heres unum mihi dederit, de dolo promittens, si evictus fuerit. *L. 58. D. eod.*

LV. Item si emtor rem mihi legaverit. *L. 59. D. eod.*

LVI. Si in venditione dictum non sit, quantum evictionis nomine praestare venditor debeat, simplicum tantum evictionis nomine praestat: et ex natura ex emto actionis id, quod interest. *L. 60. D. eod.*

g) E Syn. p. 212. habet Fabr. T. II. p. 407. sq. Quod secundo loco positum est, habet Tipucitns.

2) Καὶ ὅτι, εἰ μὴ λεχθῆ ἔν τῇ πράσει, πόσον ὑπὲρ ἐκνικήσεως ὑφείλει παρασχεῖν ὁ πρῶτος, τὸ ἀπλοῦν μόνον διὰ τὴν ἐκνίκησιν δίδωσιν, καὶ τὸ διαφέρον κατὰ τὴν φύσιν τῆς ἐπὶ τῇ πράσει ἀγωγῆς.

L. 61. *νζ'.* Καὶ¹⁾ ἔάν ὑπερ ἐπώλησάς μοι, παραδώσης γινώμη μου Πέτρω ἀγοράσωντι αὐτὸ παρ' ἐμοῦ, ἐνέχη μοι περὶ ἐκνικήσεως.

L. 62. *πρ.* *νη'.* Καὶ περὶ τοῦ, ἔάν ὑπερ ἔχω παρὰ σοί, πω-
D. eod. λήσω σοι.

§. 1. Καὶ περὶ τοῦ, ἔάν πολλοὶ κληρονομήσωσι τοῦ πρῶτου, πάντες παραγγέλλονται καὶ διεκδικοῦσι, καὶ ὁ εἰς δικασόμενος τοῖς πᾶσι νικᾷ καὶ ἡττᾶται, τῶν λοιπῶν κατὰ ῥαθυμίαν ἴσως εἰς τὸ δικαστήριον μὴ ἐρχομένων.

§. 2. Καὶ ὅτι, ἔάν ληγατευθῆ ὑσοσύφροντος ἀγροῦ Πέτρω, ἐφ' ὅσον ζῆ, καὶ πωλήσης μοι τὸν ἀγρὸν ἀγροῦντι δίχα ὑσοσύφροντον, καὶ Πέτρος ὑποστὰς ἐναλλαγὴν καταστάσεως ἐδικῆ τὸν ὑσοσύφροντον, ἔχω κατὰ σοῦ τὴν περὶ ἐκνικήσεως εἰς τὸ διπλοῦν ἀγωγήν.

L. 63. *πρ.* *νθ'.* Καὶ περὶ τοῦ, ἔάν ἀπὸ συμφώνου συνεφωνή-
D. eod. θῃ, μὴ παραγγέλλειν τὸν ἀγοραστὴν τῷ πρῶτῳ, τοῦ πρῶτου ἐκνικημένου, πῶς κρατεῖ.

§. 1. Καὶ περὶ τοῦ, ἔάν παραγγεθέντος καὶ παρόντος τοῦ πρῶτου ἐκνικηθῆ ὁ ἀγρὸς κατὰ δεσποτείαν ἢ ὑποθήκην, πῶς ἐνέχεται εἰς τὸ διπλοῦν.

§. 2. Κἂν ὁ ἀγοραστὴς ἐξεκαλέσατο, καὶ καλοῦ ὄντος τοῦ πρῶτου ἐκβληθῆ ἐξ οἰκίου αἰτίου, πῶς οὐκ ἔχει κατὰ τοῦ πρῶτου.

L. 64. *πρ.* *ζ'.* Καὶ ὅτι χιλίων ζευγῶν ἐργασιῶν παραδοθεισῶν
ὁ ποταμὸς περιεῖλε σ'. καὶ μετὰ ταῦτα σ'. ἕτερα ἐξενικῆθη. ἢ διὰ τοῦ ποταμοῦ ζημία τὸν ἀγοραστὴν ὄσῳ, καὶ τὸ διπλάσιον ἐπὶ τῷ πέμπτῳ κινεῖται. καὶ εἰ μετὰ τὴν τοῦ ποταμοῦ μείωσιν ὄσος ὁ ἀγρὸς ἐκνικηθῆ, ἢ ὅτε τὸ πρῶτον ἐξ ἰμελείας χεῖρον γένηται, ἢ κρείττον, ἢ προστεθῆ τῷ ἀγρῷ διὰ προσχώσεως διακοσίων ζευγῶν ἐργασίαι, καὶ ἐκνικηθῆ ἐξ ἀδιαιρέτου τὸ πέμπτον αὐτοῦ μέρος μόνον. καὶ εἰ χιλίων παραδοθέντων ἀόληται διακόσια, καὶ κατὰ ἄλλο μέρος διὰ προσχώσεως γένηται διακόσια, εἴτα ἐξ ἀδιαιρέτου τὸ πέμπτον μέρος ἐκνικηθῆ.

§. 1. 2.

§. 3. Καὶ περὶ τοῦ, ἔνθα μέρος δῆλον ἐκνικηθῆ, εἰς τὸ ποῖον ὁ πρῶτος ὑπόκειται, καὶ οὐ πρὸς τὸ ποσὸν τῶν ζευγῶν τῆς ἐργασίας.

§. 4. Καὶ περὶ τοῦ παραδιδόντος τινί, ὑπερ ἔχει κοινὸν ἐξ ἀδιαιρέτου, τί δοκεῖ παραδιδόναι, τουτέστι τὸ ἡμῖς, ὡςπερ εἰ δῆλον ἀγρὸν ἢ τόπον ὁμοίως παρέδωκε.

L. 65. *ξα'.* Καὶ ὅτι τὸ ὑποκείμενον ἐπώλησαν οἱ κληρο-
D. eod. νόμοι, ὁμολογήσαντες τῇ ἐκνικήσει κατὰ τὰ κληρονομία μέρη. καὶ ὁ εἰς τὸ ἀμόζον αὐτῷ τοῦ χρέους κατέβαλε τῷ δανειστῇ, καὶ οὕτως ἐξενίκησεν ὁ δανειστής τὸ πρῶτον. οἱ δύο κληρονόμοι ὑπόκεινται.

L. 66. *πρ.* *ξβ'.* Καὶ ὅτι ὑπομνησθεῖς ὑπὸ τοῦ πρῶτου, καὶ
D. eod. μὴ ἀνασχομένους ὁ ἀγοραστὴς κινήσαι Πουβλικιανὴν ἢ βετιγαλιαν, οὐκ ἔχει τὴν ἐξ σπιουλάτου. ἕτερον φάμεν ἐπὶ τῆς Σερβιανῆς.

§. 1. Καὶ περὶ τοῦ, ἔάν ἀλλότριόν τις ἀγοράσῃ ἀγρὸν, καὶ ὑσοσυμφροντικῶς αὐτόν, τοῦ δεσπότη διὰ πρῶτον δημόσιον ἀπολιμπανόμενον καὶ ἐπιμύνητος, καὶ ἀπαιτοῦντος τὸν ἀγρὸν.

Item si in venditione dictum non sit, quantum evictionis nomine praestare venditor debeat, simplum tantum evictionis nomine praestat, et id, quod interest, ex natura ex emto actionis.

LVII. Item si quod mihi vendidisti, voluntate mea Petro, qui illud a me emit, tradideris, de evictione mihi teneris.

LVIII. Et de eo, si vendidero tibi, quod apud te habeo.

Item si plures venditori heredes extiterint, omnibus denuntiatur et omnes defendunt, et unus, qui litigavit, omnibus vincit et vincitur, si reliqui ex negligentia fortasse in iudicium non venerint.

Item si ususfructus fundi Petro legatus fuerit, quamdiu vivat, et tu mihi ignorantibus sine usufructu vendideris, et Petrus capite deminutus vindicat usumfructum, actionem ex stipulatu in duplum adversus te habeo.

LIX. Item de eo, quomodo valeat pactum, quo convenit, ne emtor venditori denuntiaret, cum res evinceretur.

Item quomodo venditor in duplum teneatur, si denuntiatum ei sit, et praesente eo fundus vel quoad dominium, vel pignoris causa evictus fuerit.

Et si emtor appellaverit, et bonam causam vitio suo perdidit, quomodo actionem adversus venditorem non habeat.

LX. Item ex mille iugeribus traditis flumen ducenta abstulit, et postea rursus ducenta evicta sunt. Damnum per flumen illatum emtorem spectat, et dupla quintae partis nomine petitur. Item si post diminutionem fundi per flumen factam totus fundus evictus sit, vel si res vendita culpa deterior vel melior reddita sit, vel fundo per alluvionem ducenta iugera accesserint, et quinta tantum eius pars pro indiviso evicta fuerit. Item si mille iugeribus traditis ducenta perierint, et per aliam partem alluvione ducenta adiecta sint, ac postea quinta pars pro indiviso evicta fuerit.

Item si certa pars evicta sit, venditor pro qualitate, non pro quantitate iugerum tenetur.

Item quid tradere videatur is, qui alicui tradit, quod pro indiviso commune habet: id est, dimidiam partem, quemadmodum si certum fundum vel locum similiter tradiderit.

LXI. Item heredes rem pignori obligatam venderunt, et evictionis nomine pro partibus hereditariis sponponderunt. Alter partem suam debiti creditori solvit, atque ita creditor rem evicit. Uterque heres tenetur.

LXII. Item emtor a venditore admonitus, ut Publiciana vel ea actione, quae de fundo vectigali competit, ageret, si id non fecerit, actionem ex stipulatu non habet. Aliud dicimus de Serviana actione.

Et de eo, si quis alienum fundum emerit et usuciperit, domino, qui reipublicae causa abfuit, redeunte et fundum vindicante.

¹⁾ L. 61—66. D. h. t. ex Tipucito exhibentur.

Καὶ περὶ τοῦ, ἂν τὸν πωλήσαντά μοι προβάλωμαι ἐπὶ τῇ ἐκνικήσει ἐντολέα, καὶ καταδικασθεὶς παράσχῃ.

Καὶ περὶ κληρονομῶν διελομένων, παρόντος καὶ ἐντολέως ἐνός, ὅστις καὶ δεκτὸν ἤγησάτο. εἰ τοίνυν γένηται ἐκνικήσις, τί δεῖ γενέσθαι.

ξγ'. * Ὅ^s) πρώτης μετὰ χρόνον τοῦ ἐκνικηθῆναι τὸ πρῶγμα, προσφέρων αὐτὸ τῷ ἀγοραστῇ, οὐκ ἐκκλίνει τὴν εἰς τὸ διαφέρον καταδίκην.

ξδ'. Καὶ^t) ὅτι, κἂν μὴπω τὸ τίμημα κατέβαλεν ὁ ἀγοραστὴς πρὸς τὸν πωλήσαντα δανειστὴν τὸ ἐνέχυρον, καὶ ἐκνικηθῇ, ἀναγκάζεται καταβαλεῖν τὸ τίμημα. καὶ φησιν, εἰ συμπεριφώνηται. ὁ δὲ Στέφανος καὶ ὁ Ἐναντιοφανῆς φρασιν, ὅτι τοῦ πρῶγματος παραδοθέντος συνέστη ἡ πρῶσις, καὶ τοῦ δανειστοῦ πωλοῦντος χωρὶς δεφενσίωνος καὶ μὴ ὑποκειμένου ἐκνικήσει, πῶς οὐ δοθήσεται αὐτῷ τὸ τίμημα, κἂν συμφωνον ἰδικὸν μὴ ἐτύγχανε.

Καὶ ἂν χρεώστην μου ἀντὶ καταβολῆς παράσχω, καὶ ἐκνικηθῇ τὰ ἐνέχυρα, οὐχ ὑπόκειμαι τῷ δανειστῇ μου.

ξε'. Καὶ περὶ τοῦ ἐπεξελόντος τὴν αἰτίαν τῆς ἐλευθερίας, πῶς καὶ τὴν παροῦσαν καὶ τὴν μέλλουσαν δοκεῖ ἐπεξελεῖν.

Ὅ δὲ ὑπὸ ὅρον λέγων αὐτὸν ἐλεύθερον εἶναι τὸν πούρας ἠξιωμένον ἐλευθερίας, ὑπόκειται.

Καὶ περὶ τοῦ εἰπόντος, τὸν μετ' ἐνιαυτὸν ὀρισθέντα ἐλευθερωθῆναι ἐλεύθερον εἶναι, εἰ δίδωσιν ἰ. νομίματα, ἢ πέντε, ἢ τοὺς λόγους ἀποδοῦναι ὀφείλοντα εἴπη ἐλεύθερον, εἰ δώσει νομίματα ῥ'. ἀνάγνωθι διαστίξεις.

1) * Ἐὰν^u) ὁ πρῶτης, εἰδὼς τὴν αἴρεσιν τῆς ἐλευθερίας, κοῦψη αὐτὴν ἀγνοοῦντα τὸν ἀγοραστὴν, καὶ ἄπλως εἴπη, ὑπὸ ὅρον ἐλεύθερον τὸν πιπρασκόμενον εἶναι, τῆς αἰρέσεως ἐξιούσης οὐ τῇ ἐκνικήσει, ἀλλὰ τῇ ἐπὶ πρῶσει ἀγωγῇ ὑπόκειται. ὥσπερ ὁ παραδιδούς ἀγρὸν, καὶ τὰς δουλείας εἰδὼς, ἂν εἴπη ἄπλως, αἱ δουλείαι, οἷαι εἰσιν, ἔστωσαν, τῇ ἐπὶ πρῶσει ἀγωγῇ ἐνέχεται, καὶ οὐ τῇ ἐκνικήσει.

2) Καὶ^v) περὶ τοῦ, ἂν ὁ πρῶτης εἰδὼς τὴν αἴρεσιν τῆς ἐλευθερίας, κοῦψη αὐτὴν ἀγνοοῦντος τοῦ ἀγοραστοῦ, καὶ ἄπλως εἴπη, ἐλεύθερον εἶναι ὑπὸ ὅρον, πῶς τῆς αἰρέσεως ἐξιούσης οὐ τῇ ἐκνικήσει, ἀλλὰ τῇ περὶ πρῶσεως ὑπόκειται. ὥσπερ ὁ παραδιδούς ἀγρὸν, καὶ τὰς δουλείας εἰδὼς, εἰπὼν ἄπλως, αἱ δουλείαι, ὅποιαι εἰσιν, ἔστωσαν.

1) * Ἐὰν^w) ἐλλείπη τῷ μέτρῳ τοῦ προθέντος ἀγροῦ, ἀναλαμβάνει μέρος τοῦ τιμήματος. τοῦτο δὲ συνάγεται ἀπὸ πασῶν τῶν λεχθειῶν τῶν ζευγῶν ἐργασιῶν.

2) Καὶ^x) περὶ τοῦ, ἂν ἐλλείπη τῷ μέτρῳ τοῦ προθέντος ἀγροῦ.

ξς'. 1) * Ἐκνικωμένου^y) τοῦ πρῶγματος, οὐ μόνον εἰς ἀνάληψιν τῆς τιμῆς ἀρμόζει ἢ ἐπὶ τῇ πρῶσει ἀγωγή, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ διαφέρον. ὅθεν ἂν ἤττονος γέγονεν, ὁ ἀγοραστὴς ζημιούται.

2) Ὅτι^z) τοῦ πρῶγματος ἐκνικηθέντος, τὸ ἄπλοῦν

Et de eo, si venditorem meum in lite de evi- L. 66. §. 2. ctione procuratorem dederim, isque condemnatus sol- D. XXI. 2. verit.

Et de heredibus divisionem facientibus, prae- §. 3. sente procuratore unius, qui et ratum habuit. Si igitur evictio facta sit, quid faciendum sit.

LXIII. Venditor post tempus, quo res evicta est, L. 67. emtori eam offerens, condemnationem in id, quod in- D. eod. terest, non evitat.

LXIV. Item emtor, si pretium creditori, qui L. 68. pr. pignus distraxit, nondum solverit, et res evicta sit, D. eod. pretium solvere cogitur. Et ait, si hoc convenerit. Stephanus autem et Enantiophanes aiunt, re tradita venditionem esse perfectam, et cum creditor vendat sine defensione et de evictione non teneatur, non dari ei pretium, licet speciale pactum non interceserit.

Item si debitorem meum loco solutionis delega- §. 1. vero, et pignora evicta fuerint, creditori meo non teneor.

LXV. Item de eo, qui causam libertatis exceptit, L. 69. pr. quomodo et praesentem et futuram excipere videatur. D. eod.

Qui autem eum, cui pure libertas data est, statu §. 1. liberum dicit, tenetur.

Et de eo, qui dicit, eum, qui post annum liber §. 2. 3. 4. esse iussus est, liberum esse, si decem, vel quinque nummos dederit, vel si dixit eum liberum esse, qui rationes reddere debet, si centum nummos dederit, lege distinctiones.

Si venditor, libertatis conditionem sciens, cela- §. 5. verit eam ignorantem emtorem, et simpliciter dixerit, eum, qui vendatur, statu liberum esse, conditione impleta, non evictionis nomine, sed ex emto actione tenetur. Sicuti qui fundum tradit, et servitutes sciens simpliciter dixit, servitutes, uti sunt, ita sunt, emti iudicio, non evictionis nomine tenetur.

Et de eo, si venditor libertatis conditionem sciens, ignorante emtore eam celaverit, et simpliciter dixerit, statu liberum esse, quomodo conditione impleta non evictionis nomine, sed actione ex emto teneatur: sicuti is, qui fundum tradit, et servitutes sciens simpliciter dixit, servitutes, uti sunt, ita sunt.

Si quid defuerit modo fundi venditi, partem pre- §. 6. tii recipit. Hoc autem colligitur ex omnibus iuge- ribus dictis.

Et de eo, si quid modo fundi venditi defuerit.

LXVI. Evicta re¹), non ad pretium duntaxat re- L. 70. cipiendum ex emto actio competit, sed etiam ad id, D. eod. quod interest. Itaque si minoris esse coepit, damnum emtoris est.

Evicta re, simplex tantum pretium venditor prae-

s) E Syn. p. 212. sq. habet Fabr. T. II. p. 408. Eadem habet Tipucitus, qui incipit: καὶ ὅτι ὁ πρῶτης κ. τ. λ. t) E Tipucito L. 68. 69. pr. §. 1—4. D. h. t. haustae sunt. u) E Syn. p. 213. habet Fabr. T. II. p. 408. v) E Tipucito. w) E Syn. p. 213. habet Fabr. T. II. p. 408. x) E Tipucito. y) E Syn. p. 213. habet Fabr. T. II. p. 408. z) Ex Harm. Promt. III. 3. §. 77. habet Fabr. in Addendis T. II. p. 661.

μόνον τίμημα δίδωσιν ὁ πρῶτης τῶ ἀγοραστῆ, εἰ μὴ τι καὶ ἕτερον συμφωνήσῃ, καὶ τὸ διαφέρειν. ὅθεν καὶ ἐὰν ἤτιτος γέγονεν, ὁ ἀγοραστὴς ζημιούται.

ἐκνικωμένου τοῦ πράγματος] Τὸ^{α)} δίγαστον. τοιγαροῦν εἰ χεῖρον ἔτυχε τὸ πρᾶγμα πρὸ τῆς ἐκνικήσεως γεγονός, τοῦτο τὸν ἀγοραστὴν ὀρεῖ· καὶ ἀνγκάζει οὗτος, τὴν ἀπομείωσιν λογίζεσθαι τῷ πεπρακῶτι. [Sch. b. Fabr. II. 409.]

L. 71. D. XXI. 2. ξζ'. Καὶ^{β)} περὶ τοῦ, ἐὰν ἀγρὸν ἐν προικί τῆς ὑπέξ-
ουσίας αὐτοῦ παρῶσῃ, καὶ ἐκνικηθῆ, ἢ τῆς αὐτέξ-
ουσίας.

L. 72. D. eod. ξη'. Καὶ περὶ τοῦ, ἐὰν πολλοὶ ἀγροὶ ἰδικίως πρα-
θῶσιν ἐν ἐνὶ συμβολαίῳ, ἢ πολλὰ πράγματα, ἢ πολλοὶ
δοῦλοι, οὐκ ἔστιν ὁ εἰς μέρος τοῦ ἄλλου, καὶ δύναται
ἀγοραστὴς ἐφ' ἐκάστῳ ἐκνικωμένῳ κινεῖν τὴν ἐπὶ τῆ
ἐπερωτήσῃ ἀγωγὴν.

L. 73. D. eod. ξθ'. Καὶ περὶ τοῦ, ἐὰν ἀγρὸν μου παρὰ γυναικὸς
ὑποδέξῃ ἐν προικί, καὶ κληρονομήσω αὐτῆς.

L. 74. pr. D. eod. ο'. Καὶ ὅτι, ἐὰν συμφωνηθῆ, πλέον ἢ ἤτιτος τοῦ
τιμήματος δοθῆναι ὑπὲρ τῆς ἐκνικήσεως, ἔρρωται.

§. 1. Ἐὰν κελεύσει τοῦ ψηφισαμένου ἀρχοντος ἐνέχυρον
ληφθῆ καὶ πραθῆ διὰ τῆς τάξεως, καὶ ἐκνικηθῆ.

§. 2. Καὶ ὅτι γενομένης ζητήσεως περὶ τοῦ πραθέντος,
ἐν τῷ μεταξὺ ὁ πρῶτης οὐκ ἐνοχλεῖται περὶ τοῦ ἀνα-
δοῦναι τὸ τίμημα, ἀλλὰ περὶ τοῦ ἐκδικῆσαι.

§. 3. Καὶ ὅτι ὁ γραμματεῖον, ὡς ἔχοι ἐκβάσεως, πε-
πρακῶς, οὐδὲν ἕτερον ἀπαιτεῖται, ἢ μόνον, ἵνα γραμ-
ματεῖον εἴῃ τὸ πεπραμένον, πρὸς τὸ μῆτε δόλον αὐτὸν
πλημμελήσῃαι τινα.

L. 75. D. eod. σα'. Καὶ ὅτι, ἐὰν σιωπηρῶς ἀκολουθῶσι τῷ ἀγρῷ
δουλείαι, οὐκ ἐνέχεται· ὁ δὲ παραδιδὸς ἀγρὸν ὡς
κάλλιστον καὶ μέγιστον, ἐλεύθερον δουλειῶν ὀφείλει
παρέχειν αὐτόν, οὐ μὴν καὶ δουλενόμενον, εἰ μὴ ἔρη-
τῶς συμφωνήσῃ.

L. 76. D. eod. σβ'. Καὶ ὅτι ἀπόλλει τὴν περὶ ἐκνικήσεως ἀγωγὴν
ὁ τὸ παραδοθὲν αὐτῷ πρᾶγμα ἐξ ἀγορασίας ἀπρονόη-
τον ἔων.

ΤΙΤΛΟΣ ΙΒ'.

Περὶ παραγραφῆς πράγματος πραθέντος καὶ
παραδοθέντος. γ)

L. 1. pr. D. XXI. 3. α'. Καὶ^{δ)} ἐὰν ἀλλότριον πωλήσας, καὶ μετὰ ταῦτα
χωρεύσας αὐτοῦ, ἀπαιτῆς αὐτό.

§. 2. Καὶ ἐὰν κατὰ ἐντολήν μου πωλήσῃς πρᾶγμα μου.

§. 3. 1) * Ἐὰν^{ε)} ἤτιτος, οὐπερ ἐνετειλάμην, πραθῆ
τὸ πρᾶγμα μου, οὐ δοκεῖ πεπραῶσθαι, καὶ οὐκ ἀντί-
κεῖται μοι παραγραφὴ ἀπαιτοῦντι αὐτό.

2) Καὶ^{ς)} ἐὰν ἤτιτος, οὐπερ ἐνετειλάμην, πραθῆ
τὸ πρᾶγμα μου, πῶς οὐ δοκεῖ πεπραῶσθαι, καὶ οὐκ
ἀντίκεῖται μοι παραγραφὴ ἀπαιτοῦντι αὐτό.

§. 4. Καὶ^{ς)} περὶ τοῦ, ἐὰν δοῦλος ἀγοράσῃ ἐκ τοῦ πε-
κουλίου, καὶ ἀπαιτῆ τὸν δοῦλον ὁ πρῶτης τὸ πραθέν.

§. 5. 1) * Εἰ^{η)} καὶ μὴ παρεδόθῃ τῷ ἀγοραστῆ τὸ ἰ)

stat emtori, nisi et aliud convenerit: insuper et id, quod interest. Itaque et si minoris esse coeperit, damnnum emtoris est.

1) evicta re] Ipsum digestum. Itaque si deterior res ante evictionem facta sit, id emtorem respicit: et is cum venditore quanto minoris agit.

LXVII. Item de eo, si quis in dotem filiae, quam in potestate habet, vel emancipatae, fundum dederit, et is evictus sit.

LXVIII. Item cum plures fundi specialiter in uno instrumento venierint, vel plures res, vel plures servi, unus pars alterius non est, et emtor singulorum evictorum nomine ex stipulatu agere potest.

LXIX. Item de eo, si fundum meum ab uxore dotis nomine acceperis, eique heres extitero.

LXX. Item si plus vel minus, quam pretium, evictionis nomine dari convenerit, id valet.

Si iussu magistratus, qui sententiam pronuntia- vit, pignus per officium captum distrahatur, et evin- catur.

Item mota de re vendita quaestione, interim venditor non de pretio reddendo, sed de re defen- denda convenitur.

Item qui nomen, qualemcunque habeat exitum, vendidit, nihil aliud praestat, quam hoc solum, ut nomen venditum sit, ne dolum malum admittat.

LXXI. Item si tacite servitutes fundum sequan- tur, non tenetur: qui vero fundum ut optimum ma- ximumque tradit, liberum a servitutibus praestare eum debet, nec vero eum, cui servitutes debeantur, nisi id specialiter convenerit.

LXXII. Item actionem evictionis nomine amittit, qui rem sibi ex causa emtionis traditam derelinquit.

TITULUS XII.

De exceptione rei venditae et traditae.

I. Item si rem alienam vendideris, et postea do- minium eius nactus, eam petas.

Item si mandatu meo rem meam vendideris.

Si minoris, quam mandaveram, res mea vendita fuerit, vendita non videtur, nec mihi obstat exceptio eam petenti.

Item si minoris, quam mandaveram, res mea ven- dita fuerit, quomodo vendita non videatur, nec mihi obstat exceptio eam petenti.

Et de eo, si servus ex peculio emerit, et vendi- tor rem venditam a servo petat.

Quamvis emtor re sibi non tradita, possessionem

α) Hoc scholium est e Syn. p. 213. β) E Tipucito L. 71 — 76. D. h. t. haustae sunt. γ) Hanc tituli XII, inscriptionem exhibent Tipucitus et index titulorum Coislinianus. Tip. πραγμάτων πραθέντων καὶ παραδοθέντων. Apud Fabr. est tit. 2. cuius inscriptio e Synopsi haec est: Περὶ ἀγοραθέντων πραγμάτων καὶ παραδοθέντων τῷ ἀγοραστῆ, καὶ περὶ τῆς τούτων παραγραφῆς· καὶ περὶ ἐναλθέντων πραθέντων. δ) E Tipucito L. 1. pr. §. 2. D. h. t. exhibentur. ε) E Syn. p. 194. habet Fabr. T. II. p. 379. Usque ad οὐ δοκεῖ πεπραῶσθαι extat apud Harm. III. 3. §. 80. ς) E Tipucito. γ) E Tipucito. η) E Syn. p. 194. habet Fabr. T. II. p. 379. Usque ad ἐκδικεῖ τὸ πρᾶγμα extat apud Harm. III. 3. §. 82. θ) τὸ omittit Harm.

πραγμα, δράζεται^{κ)} δὲ τῆς^{λ)} νομῆς αὐτοῦ ἄνευ αἰτίου^{μ)}, ἔχει κατὰ τοῦ πρώτου τὴν παραγραφὴν, εἰ μὴ εὐλόγον αἰτίαν ὁ πρῶτος ἔχει, δι' ἣν ἐκδικεῖ τὸ πρῶτον. εὐλόγον γὰρ ὑπόθεσις αἰτίας, καὶ μετὰ τὸ παραδοῦναι ἐκδικεῖ, καὶ ἀντιτίθησι τῇ παραγραφῇ ἀντιπαραγραφῇ.

2) Καὶ^{ν)} περὶ ἀγοραστοῦ, μὴ παραδοθέντος αὐτῷ τοῦ πράγματος, δραξαμένου δὲ τῆς νομῆς αὐτοῦ ἄνευ αἰτίου· καὶ περὶ παραγραφῆς καὶ ἀντιπαραγραφῆς ἐπὶ τούτου γενομένης.

εὐλόγου γὰρ ὑπόθεσις αἰτίας] Οἷον^{ο)} εἰ συνέδοξε τυχόν αὐτοῦς ὑπαναχωρεῖν τοῦ συναλλάγματος, ἢ καὶ ἐλάττω ἢν τῶν κέ. ἐνιαυτῶν ὁ πωλήσας, καὶ περιεγράφη. [Sch. a. Fabr. II. 382.]

β'. * 1) Ἐὰν^{ρ)} ἀλλότριον ἀγρὸν πωλήσῃς μοι, καὶ παραδῶς, ὑστερον δὲ κληρονομήσας τοῦ δεσπότη τοῦ ἀγροῦ, πωλήσῃς αὐτὸν ἄλλῳ καὶ παραδῶς, ἐγὼ μᾶλλον εἰμι βεβαιότερος.

2) Καὶ^{σ)} περὶ τοῦ, ἐὰν πωλήσῃς μοι πρᾶγμα Πέτρου, καὶ λαβὼν τὸ τίμημα παραδώσεις μοι αὐτό, εἴτα γενόμενος Πέτρου κληρονόμος, πωλήσεις τὸ πρᾶγμα Παύλῳ, καὶ παραδώσεις αὐτό, πῶς εἰμι ἐγὼ ἐπικρατέστερος.

γ'. Καὶ^{τ)} τίσι συμβάλλεται ἡ παραγραφὴ τοῦ ἀγοραστοῦ, καὶ τίσιν ἀντίκειται. καὶ συμβάλλεται τοῖς διαδόχοις καὶ κληρονόμοις, καὶ τῷ ἀγοράσαντι ἐκ τοῦ ἀγοραστοῦ· ὡςπερ ἀντίκειται καὶ τοῖς κληρονόμοις τοῦ πρώτου καὶ διαδόχοις.

TITULOS II'.

Ἐὰν ὑπὲρ δημοσίας διοικήσεως ἢ πρᾶσις ἀποτελεσθῇ.^{ς)}

α'. 1) * Ἐὰν^{υ)} ὁ δημόσιος διὰ δημόσια χρεῖα πωλήσῃ πράγματα τοῦ χρεώστου, οὐδὲ αὐτὸς ὁ χρεώστης, οὐδὲ ὁ δανειστής αὐτοῦ δύναται προσελαβεῖν τὸ χρεῖον, καὶ ἐκδικῆσαι τὰ πράγματα. πάντων γὰρ προτιμότερός ἐστιν ὁ δημόσιος.

2) Καὶ^{ζ)} ἐὰν ὁ δημόσιος διὰ δημόσια χρεῖα πωλήσῃ πράγματα τοῦ χρεώστου, πῶς οὐκ ἀνατρέπεται ἡ πρᾶσις.

β'. 1) Ἐὰν^{η)} ὁ τῶν δημοσίων ἀπαιτητῆς κατὰ κέλευσιν τοῦ ἄρχοντος πωλήσῃ τὸν ἀγρὸν τοῦ ἀγνωμονοῦντος ἐν τοῖς δημοσίοις, οὐκ ἀνατρέπεται ἡ πρᾶσις· ἐὰν δὲ χωρὶς κελύσεως τοῦ ἄρχοντος γένηται, ἢ κατὰ δόλον, ἢ δίχην τιμήματος, ἀνατρέπεται.

2) Καὶ^{θ)} περὶ τοῦ, ἐὰν ὁ τῶν δημοσίων ἀπαιτητῆς κατὰ διαλαλιὰν τοῦ ἄρχοντος πωλήσῃ ἀγρὸν τοῦ ἀγνωμονοῦντος ἐπὶ τοῖς δημοσίοις, πότε οὐκ ἀνατρέπεται ἡ πρᾶσις, καὶ πότε ἀνατρέπεται.

κ) Harm. δράζεται. λ) τῆς omittit Harm. μ) In marg. Syn. additur: τουτίσι, μὴ βία καὶ λάθρα. ν) E Tipucito. ο) Hoc scholium est e Syn. p. 194. ρ) Habet Fabr. Lib. LI. Basil. tit. 4. cap. 2. T. VI. p. 633. σ) E Tipucito. τ) E Tipucito. θ) Hanc tituli XIII. inscriptionem exhibent Tipucitus et index titulorum Coislinianus. Fabrotus e Synopsi hanc habet: Περί των ὑπὸ τοῦ δημοσίου πραθέντων διὰ δημόσιον χρεῖον, ὅτι οὐκ ἀνατρέπεται ἡ τοιαύτη πρᾶσις. ι) E Syn. p. 214. habet Fabr. T. II. p. 410. Eadem habet Blastaris Syntagm. apud Beveregium Synod. T. II. p. 18. et Attaliata Syn. Tit. 12. Harm. autem lib. III. tit. 3. §. 83. ὅτι τὸ πραθὲν ὑπὸ τοῦ δημοσίου διὰ δημόσιον χρεῖον οὐτε αὐτὸς ὁ χρεώστης κ. τ. λ. ut in textu, omissis verbis τὰ πράγματα. Lege Schol. b. ad Basil. XXVIII. 13. Fabr. T. IV. p. 454. ubi haec sunt: ἀνάγκη βίβ. δ'. τοῦ κωδ. ιτ. μς'. διατ. α'. ἐνθα εἶρηται, ὅτι παντὸς δανειστοῦ προτιμότερος ὁ δημόσιος. υ) E Tipucito. ς) L. 2. C. IV. 46. exhibetur e Blastaris Syntagm. apud Bevereg. Synod. T. II. p. 18. Sch. t. ad Basil. I.X. 6. cap. 25. Fabr. T. VII. p. 210. argumentum huius constitutionis his verbis tradit: εἰ ἀγνωμονήσῃ ὁ συντελεστής, καλῶς πωλεῖ ὁ ἐξῆκτος τὰ αὐτοῦ. ω) E Tipucito.

eius sine vitio nactus fuerit, habet exceptionem contra venditorem, nisi venditor iustam causam habeat, ob quam rem vindicat. Nam si iusta causa subsit¹⁾, et post traditionem vindicat, et exceptioni replicationem opponit.

Item de emtore, qui re sibi non tradita, possessionem eius sine vitio nactus est: et de exceptione et replicatione eo nomine oriunda.

1) nam si iusta causa subsit] Puta si conveniret, ut a contractu recederent, vel si venditor minor viginti quinque annis fuerit, et circumscriptus sit.

II. Si fundum alienum mihi vendideris et tradideris, postea autem domino fundi heres extiteris, eumque fundum alii vendideris et tradideris, ego potior sum. L. 2. D. XXI. 3.

Item de eo, si rem Petri mihi vendideris, et pretio accepto mihi tradideris, deinde heres Petri factus, rem Paulo vendideris et tradideris, quomodo ego potior sim.

III. Item quibus prosit exceptio emtoris, et quibus obstat. Et prodest successoribus et heredibus, eique, qui ab emtore emit: sicut et heredibus venditoris et successoribus obstat. L. 3. D. eod.

TITULUS XIII.

Si publicae administrationis nomine venditio celebrata fuerit.

I. Si fiscus ob debita fiscalia res debitoris distraxerit, neque ipse debitor, nec creditor eius offerre debitum, resque vindicare potest. Omnibus enim potior est fiscus. L. 1. C. IV. 46.

Item si fiscus ob debita fiscalia res debitoris vendiderit, quomodo venditio non rescindatur.

II. Si tributorum exactor iussu magistratus agrum eius, qui in tributorum solutione cessat, vendiderit, venditio non rescinditur: quodsi absque iussu magistratus facta sit venditio, vel dolo, vel sine pretio, rescinditur. L. 2. C. eod.

Item de eo, si tributorum fiscalium exactor permissu Praesidis fundum eius, qui in tributorum colatione cessat, vendiderit, quando venditio non rescindatur, et quando rescindatur.

L. 3. γ'. 1) * Τὰ x) ληφθέντα πράγματα τοῦ ἐπὶ δη-
C. IV. 46. μοσίοις τέλεσιν ἀγνωμονούντος, καὶ παρὰ ἄρχοντι ἐνα-
χθέντος, εἴ τις δημοσίᾳ ὀνήσεται, βεβαίως ἔξει.

2) Καὶ y) περὶ πράσεως πραγμάτων τοῦ ἐπὶ τοῖς
δημοσίοις ἀφλήμασιν ἀγνωμονούντος καὶ παρὰ ἄρ-
χοντι ἐναχθέντος κρατούσης. ζήτηε περὶ τούτων καὶ
βιβ. ἰ. tit. ιθ'. κεφ. ἔσχατον. εἰ δὲ ἐλάττων τῶν κέ'.
ἐνιαυτῶν εἴη ὁ ἀγνωμονῶν εἰς τὰς δημοσιακὰς συντε-
λείας, πῶς δεῖ γίνεσθαι τὴν διάπρασιν, ἀνάγνωθι.

TITULUS IA'.

Περὶ τοῦ μὴ ἐξωνεῖσθαι ἢ δωρεῖσθαι ἀγρὸν
ἢ λοιπὸν τινα χωρὶς δημοσίων τελεσμάτων. z)

L. 1. α'. 1) Οὐτε a) εἰ ἐπέρωτηθῆ ἢ γυνὴ δίδουσι τὰ τέλη
C. IV. 47. τοῦ προικιστοῦ ἀγροῦ, ἐνέχεται· οὐτε εἰ ἦν διατετι-
μημένος, χώρα τῆ ἔξ ἔμπο ἀγωγῆ διὰ τὰ περὶ τῆς
τοιαύτης καταβολῆς δημοσίων συμφωνούμενα.

2) Καὶ b) κἂν βουληθῆ ὁ πρῶτος ἢ ὁ δωρούμενος
παρασχεῖν τὸ τέλος, ἀνίσχυρόν ἐστιν. καὶ περὶ γυναι-
κὸς ἐπιδεδωκνίας ἐν προικῇ ἀγρὸν καὶ ἐπερωτηθείσης,
ἐαυτὴν καταβάλλειν τὰ τέλη τοῦ ἀγροῦ, οὐχὶ τὸν
ἄνδρα, πῶς ἐστιν ἄχρηστον τὸ συμφώνον. κἂν εἰς
διατίμησιν ἠρέχθη ἐπὶ τοιοῦτω συμφώνῳ, οὐκ ἐστιν
ἀγωγή εἰς τὸ πληρωθῆναι τὰ συμφωνηθέντα.

L. 2. β'. Καὶ c) ὅτι ὁ ἀγοράζων ἀγρὸν, ἢ κτήμα, ἢ ἔτε-
C. eod. ρὸν τι, τὰς συντελείας τοῦ ἀγορασθέντος κτήματος
ἀνάγκη ἐστὶν ἐπιγνώσκειν, καὶ μὴ ἐξείναι τι πρᾶγμα
χωρὶς ἀπογραφῆς ἀγοράζειν ἢ πιπράσκειν.

L. 3. γ'. 1) * Πάντες d) ὑπὲρ τοιούτων τῶν ἀγρῶν, οὐς
C. eod. κέμονται, τὰ δημοσίου τελέσματα ἐπιγνωσκέτωσαν,
καὶ συμφώνοις ἐναντίοις μὴ ὀφελείσθωσαν, εἴτε ὁ
πρῶτος, εἴτε ὁ δωρησάμενος παρ' ἐαυτῶ τῶν δημο-
σίων συνεισφορῶν βόρος διὰ παρανόμων συμφώνων
βουληθῆ παρακατασχεῖν. περὶ τούτου εὐρήσεις πλα-
τύτερον ἐν τῷ περὶ τελῶν δημοσίων.

2) Καὶ e) ὅτι ὁ νεμόμενος πρᾶγμα δηλοῦσι ὁδεν-
δήποτε, ἀπαιτεῖται τὰ δημοσίου αὐτοῦ, κἂν συνερω-
νησε μὴ δοῦναι.

TITULUS IE'.

Ἐάν τις ἐτέρῳ εἴτε παρ' ἄλλου ὀνόματος, ἢ
ἄλλοτριόις χρήμασιν ἀγοράσοι. f)

L. 1. α'. Καὶ g) περὶ τοῦ, ἐὰν ὀνόματι τῆς γυναικὸς
C. IV. 50. ἀγορασθῶσι τινα, τοῦ ἀνδρὸς τὸ τίμημα παρασχόντος,
καὶ γένηται ἢ παραδόσις εἰς τὴν γυναῖκα.

L. 2. β'. Καὶ ὅτι, ἐὰν πατὴρ ἀγοράσῃ τι εἰς ὄνομα τοῦ
C. eod. ὑπεξουσιοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, καὶ παραδώσει αὐτῷ αὐτεξου-
σίῳ γενομένῳ αὐτοῦ, τὸ ἀγορασθὲν ἐκείνου γίνεται.

L. 3. γ'. Καὶ ἐὰν μήτηρ ἠγόρασεν ὀνόματι τῶν παίδων,
C. eod.

x) E Syn. p. 214. habet Fabr. T. II. p. 410. y) E Tipucito. z) Hanc inscriptionem exhibet Tip. Fortasse sic legen-
dum: περὶ τοῦ μὴ ἐξων. ἢ δωρ. ἀγρὸν τινα χωρὶς δημοσίων τελεσμάτων ἢ λοιπῶν. Τὰ λοιπά, reliqua, die Steuerreste
significat. Itaque vertendum est: De fundo quodam sine publicis tributis vel reliquis non comparando vel donando. In
indice titulorum Coisl. haec est: Ἀτελῆ ἀγρὸν ἢ τὰ λοιπὰ ἀγοράσοι οὐ δύναται. Fabr. e Syn. hanc habet: Περὶ προθέντος
ἀγροῦ ἄντι τέλεος. a) E Schol. a. Enantiophanis ad Basil. XXI. 5. cap. 26. Fabr. T. IV. p. 703. b) E Tipucito. c) E Ti-
pucito. Lege τὸν ἀγοράζοντα. d) E Syn. p. 214. habet Fabr. T. II. p. 410. e) E Tipucito. f) Sic inscribitur tit. XV. in
indice titulorum Coisl. Similis est inscriptio Tipuciti, qui incipit: Περὶ τοῦ, ἐὰν κ. τ. λ. in fine habet ἀγοράζει. Fabr.
e Syn. hanc exhibet: Περὶ τῶν ἀλλοτριῶ ὀνόματι ἀγορασθέντων, ἢ ἀλλοτριόις χρήμασιν, ὡς ἔταν ἀγορασθῆ τι ὀνόματι
γυναικὸς, τοῦ ἀνδρὸς τὸ τίμημα δεικνόντος. g) E Tipucito L. 1—5. C. IV. 50. exhibentur.

III. Si quis res occupatas eius, qui in tributo-
rum publicorum solutione cessat, et apud iudicem
interpellatus est, publice emerit, firmiter eas habebit.

Et de venditione rerum eius, qui in tributorum
publicorum solutione cessat, et apud iudicem inter-
pellatus est, valida. Quaere de his et librum 10.
tit. 19. cap. ult. Si vero is, qui in tributorum col-
latione cessat, minor viginti quinque annis sit, lege,
quomodo venditio celebranda sit.

TITULUS XIV.

De fundo sine publicis tributis vel reli-
quis non comparando vel donando.

I. Nec mulier, quae tributa fundi dotalis exsol-
vere promisit, tenetur: nec si aestimatus erat, locus
est actioni ex emto propter pactum de solvendis tri-
butis.

Licet venditor vel donator tributum praestare
velit, tamen hoc invalidum est. Item quomodo, si
mulier fundum in dotem dederit, et promiserit, se,
non maritum, fundi tributa soluturam, invalidum
pactum sit. Licet fundus tali pacto inito aestimatus
sit, tamen actio ad placita implenda non competit.

II. Item qui fundum emit, vel possessionem, vel
aliud quid, tributa possessionis emtae agnoscere de-
bet, nec sine censu rem quandam emere vel vendere
licet.

III. Omnes pro his agris, quos possident, publi-
cas pensationes agnoscant, nec pactionibus contra-
riis adiuventur, sive venditor, sive donator apud se
publicarum collationum sarcinam pactionibus illicitis
retinere voluerit. De hoc invenies latius in titulo
de censibus publicis.

Item qui rem undecunque possidet, tributa eius
praestat, licet de his non praestandis pactus sit.

TITULUS XV.

Si quis alteri, vel sub alterius nomine, vel
aliena pecunia emerit.

I. Item de eo, si mulieris nomine res quaedam
emtae fuerint, marito pretium praestante, et traditio
mulieri facta sit.

II. Item si pater nomine filii, quem in potestate
habet, aliquid emerit, idque filio post emancipationem
tradiderit, res emta eius fit.

III. Item si mater nomine liberorum emerit, et

αὐτὴ παρασχούσα τὸ τίμημα, ἢ δὲ παραδόσις πρὸς αὐτοὺς ἐγένετο, αὐτοὶ τὰ πράγματα διεκδικούσιν.

δ'. Καὶ ὅτι ὁ ἀγοράζων πρᾶγμα, καὶ ἐαντῷ πρώτων τὸ συνάλλαγμα, ἐντεθεικῶς δὲ τὸ τῆς ἰδίας πενθερᾶς ὄνομα ἐν τῷ ὠνειακῷ, αὐτὸς παραλαβὼν τὴν τῶν πραγμάτων νομὴν, αὐτὸς ἐστὶν δεσπότης.

ε'. Καὶ ὅτι ἀνὴρ τις χρησάμενος τῷ ὀνόματι τῆς αὐτοῦ γυναικὸς, ἠγόρασεν ἀγρὸν, καὶ τὰ ὠνειακὰ παρέθετο αὐτῇ, ὥστε φυλάττεσθαι· ἢ δὲ ἀποχρησάμεν τῇ γραφῇ τοῦ ὠνειακοῦ, ὡς δέσποινα τυγχάνουσα τοῦ κτήματος, ἐδώρησατο τὸν ἀγρὸν τῇ ἐαυτῆς θυγατρὶ, ἣν εἶχεν ἐξ ἐτέρων γάμων, καὶ ἐτελεύτησεν. ὁ δὲ ἀνὴρ βούλεται τοῦτον ἀποσπάσαι, καὶ ἀντιγράψει ὁ βασιλεὺς.

ς'. 1) * E^h) μὲν τῆς γυναικὸς ἀγοραζούσης, καὶ αὐτῇ παραδιδόμενου τοῦ πράγματος, ὁ ἀνὴρ μόνον τὸ τίμημα δέδωκε, δέσποινα μὲν ἐστὶ· δύναται δὲ κινήσαι κατ' αὐτῆς, ἀπαιτῶν τὸ τίμημα, ὅπερ δέδωκεν εἰς τὸ διαφέρειν ἐκείνη συνάλλαγμα. εἰ μὲντοι ὁ ἀνὴρ ἠγόρασε, καὶ αὐτῷ τὸ πρᾶγμα παρεδόθη, καὶ αὐτὸς τὸ τίμημα δέδωκεν, εἰκονικῶς δὲ μόνον τὸ τῆς γυναικὸς ὄνομα ἐτέθη· δεῖ προσέχειν ἡμᾶς τῇ ἀληθείᾳ, ὅτι αὐτὸς ἐστὶν ὁ δεσπότης.

2) Καὶ ὅτι πότε, ἐν ᾧ δοκεῖ ἀγοράζειν ἢ γυνή, οὐκ ἐστὶ δεσπότης, καὶ πότε ὁ ἀνὴρ. ἐν πᾶσι δὲ σκοπεῖ τὴν παράδοσιν καὶ τὴν ἀλήθειαν, ἐκκλίνων τὰ εἰκονικά. καὶ πότε εἰς πρόσωπον τῆς γυναικὸς ἰσχυρούσης τῆς πράσεως, ἔχει ὁ ἀνὴρ περὶ τοῦ δοθέντος παρ' αὐτοῦ ἢ καὶ ταύτης ποσοῦ εἰς τιμὴν ἐξωνηθέντος κατὰ τῆς γυναικὸς, ἀνάγνωθι θεώρημα καλόν.

ζ'. Καὶ ὅτι περὶ τοῦ ἀγοράσαντος διὰ τινος πρᾶγμα, καὶ τοῦ πρώτου μετὰ τὸ λαβεῖν τὸ τίμημα παραβαίνοντος τὸ συνάλλαγμα, εἴτε ὑπέξουσίος ἐστὶ, δι' οὗ ἠγόρασεν, εἴτε ἀντεξουσίος, τί γίνεται.

η'. Καὶ περὶ τοῦ ἐκ τῶν ἐπικολίων νομισμάτων ἀγοράσαντος ἐαντῷ, πῶς γίνεται δεσπότης, παραδιδόμενου τοῦ πράγματος.

θ'. Καὶ ὅτι οὐδὲν καλύει, ἄλλου τὰ χρήματα ἀριθμοῦντος, εἰς ἄλλον ἢ κατὰ συναίνεσιν τῶν συναλλαζάντων, ἢ δηλαδὴ τοῦ πρώτου μόνου βουλομένου μεταφέρεισθαι τὴν δεσποτείαν, διὰ τὸ μεταξὺ ἀπόντων διὰ μέσου προσώπου, καὶ δι' ἀγγέλου καὶ ἐπιστολῆς τὸ τοιοῦτον συνάλλαγμα γίνεσθαι.

ΤΙΤΛΟΣ ΙΖ'.

Περὶ τοῦ τῷ πρᾶγμα ἀλλότριον κεχειρικῶς μὴ ἀντιλέγειν τῶν πραγμάτων τῶν ἰδίων τὴν ἐκποίησιν.¹⁾

α'. Τοῦτέστι^{m)}, δύναται καὶ ἐπίτροπος, καὶ κούρατος πιπράσκειν τὰ προσόντα αὐτοῖς, κἂν κατεκρίθη χρεωστῆν τῷ ἀνήβω· ἐχόντων αὐτῶν τῶν ἀνήβων τὰς συνήθεις ὑποθήκας.

ipsa pretium praestiterit, traditio autem liberis facta sit, ipsi res vindicant.

IV. Item qui rem emit, et in suum commodum contractum iniit, instrumento emtionis autem nomen socrus suae inseruit, ipse dominus est, si possessionem rerum apprehendit. **L. 4. C. IV. 50.**

V. Item vir quidam uxoris suae nomine usus fundum emit, et apud eam instrumentum emtionis custodiae causa deposuit: illa autem scriptura instrumenti emtionis abusa, quasi domina possessionis esset, fundum filiae suae, quam ex alio matrimonio habebat, donavit, et decessit. Maritus autem hunc fundum vindicare vult, et Princeps rescribit. **L. 5. C. eod.**

VI. Si emente uxore, reque illi tradita, maritus duntaxat pretium solverit, ipsa quidem domina est: verum maritus agere potest adversus eam, pretium petens, quod nomine contractus ad ipsam pertinentis solvit. Si tamen maritus emit, eique res tradita est, et pretium ipse dedit, sed imaginarie tantum uxoris nomen in instrumento positum est: veritatem spectare debemus, quod scilicet ipse dominus sit. **L. 6. C. eod.**

Item quando, cum mulier emere videatur, domina non sit, et quando maritus. In omnibus autem traditionem et veritatem spectat, ad simulata non attendens. Et lege pulcrum considerationem de eo, quando venditione in persona mulieris valente, maritus de summa vel a se, vel ab illa in pretium rei emtae data adversus mulierem actionem habeat.

VII. Item quid fiat, si quis per aliquem rem emerit, et venditor pretio accepto contractum violaverit, sive sub potestate sit is, per quem emit, sive sui iuris constitutus. **L. 7. C. eod.**

VIII. Et quomodo dominus fiat is, qui pecunia communi sibi comparavit, si res tradita ipsi fuerit. **L. 8. C. eod.**

IX. Item nihil prohibet, altero pecuniam numentante, in alium vel contrahentium consensu, vel certe venditore tantum volente dominium transferri, quia inter absentes per mediam personam, et per nuntium et epistolam talis contractus perfici potest. **L. 9. C. eod.**

TITULUS XVI.

Rem alienam gerenti non interdicti rerum suarum alienatione.

I. Hoc est, potest et tutor, et curator res suas vendere, licet condemnatus sit pupillo: habent autem pupilli consuetas hypothecas. **L. 1. C. IV. 53.**

λ) E Syn. p. 215. habet Fabr. T. II. p. 411. Eadem habet Harm. III. 3. §. 36. ε) E Tipucito. ς) E Tipucito L. 7 — 9. C. IV. 50. exhibentur. 1) Ita inscribitur tit. XVI. e Tipucito et in indice titulorum Coisluniano. Quae Fabr. sub tit. XVI. et XVII. huius libri XIX. reposita habet, pertinent ad tit. VII. huius libri. Videtis, quae ad tit. VII. notavimus. m) E Tipucito,

ΤΙΤΛΟΣ ΙΖ'.

Περὶ δούλης πραθείσης ἐπὶ ὄρω, ἐφ' ᾧ μὴ προστῆναι.ⁿ⁾

L. 1. 2. α'. Ἐάν^{o)} δούλη πραθῆ οὕτως, ἵνα μὴ προστα-
C. IV. 56. θῆ, εἰ δὲ προσταθῆ, ἵνα ἐξῆ αὐτῷ, ἀποσπῶν αὐτὴν·
πῶς δύναται γρήσασθαι τῷ ὄρω προνοία τοῦ ἐπάρχου
τῆς πόλεως. καὶ εἰ προϊσταμένης αὐτῆς συνέχωρησεν,
καὶ παρὰ τὸ σύμφωνον αὐτὸς ἐποίησεν, τί γίνεται·
κἂν μεταβιβασθῆ εἰς τρία ἢ τέσσαρα πρόσωπα, ἰσχυρού-
σης τῆς συμφωνίας, εἴτε ἐν αὐτῷ τῷ ὄρω, ἢ καὶ
ἐξωθεν ἐν ἐπιστολῇ, ἢ καὶ ἀγράφως ἤρρεσεν.

L. 3. β'. Καὶ ὅτι ἡ οὕτως πραθεῖσα οὐδὲ πανδοχεῖω
C. eod. προφάσει ὑπηρεσίας ὀφείλει προβληθῆναι ἐπὶ πορνεία,
ἵνα μὴ περιγραφῆ γένηται τῷ συμφώνῳ.

ΤΙΤΛΟΣ ΙΗ'.

Περὶ μονοπωλίων καὶ περὶ συμβάσεως πραγ-
ματειῶν ἀθεμίτου, ἢ τεχνιτῶν ἐργολάβων
τε καὶ βαλανέων κωλυθέντων ἀθεμίτων
καὶ συμφώνων.^{q)}

L. un. α'. 1) * Κελεύομεν^{r)}, ἵνα μὴ τις οἰασθῆποτε ἐσθῆ-
C. IV. 59. τος, ἢ ἰχθύος, ἢ κτενίου, ἢ ἐχίνου, ἢ οἰονδήποτε ἄλ-
λου εἰς ἀποτροφὴν ἢ εἰς οἰανδήποτε κτήσιν ἀνήκοντος
εἶδους, ἢ οἰασθῆποτε ὕλης, ἐξ οἰκείας ἀθηντίας, ἢ
θείου ἢ δὴ ἐκφωνηθέντος ἢ τοῦ λοιποῦ ἐκφωνουμένου
διατάγματος, ἢ πραγματικοῦ τύπου, ἢ θείας ὑποση-
μειώσεως μονοπωλίων ἔχειν τολμάτω· μήτε τις ἀθε-
μίτων γενομένων συμφώνων συνομνυέτω ἢ συμφω-
νεῖτω, ἵνα τὰ εἶδη διαφόρων σωματίων τῆς πραγμα-
τείας μὴ ἐλάττονος τις εἴπη, οὐ πρὸς ἀλλήλους διέ-
ταξαν, πραθῆναι. καὶ^{s)} οἱ τῶν οἰκημάτων ὁμοίως
τεχνῆται ἢ ἐργολάβοι, ἢ τῶν ἄλλων ἐργοδιόσκουλοι,
καὶ οἱ βαλανεῖς παντελῶς κωλυέσθωσαν, σύμφωνα
μεταξὺ ἀλλήλων διατίθεσθαι, ἵνα μὴ τις ὅπερ ἄλλω
ἐπετρόπη, ἔργον πληρώσῃ, καὶ περὶ τὴν δοθεῖσαν
ἐτέρω φροντίδα ἕτερος μεσολαβῆσῃ· δεδομένης ἐξου-
σίας ἐνὶ ἐκάστῳ, τὸ παρ' ἐτέρου ἀρχθὲν ἔργον καὶ
καταλειφθὲν χωρὶς τινος φόβου ἢ ζημίας ἐκπληροῦν·
καὶ παντὶ τὰ τοιαῦτα δράματα καταμηνύειν χωρὶς
τινος φόβου, καὶ χωρὶς τῶν ἐν δικαστηρίῳ δαπανη-
μάτων.

2) Καί^{t)} ὅτι μονοπωλίον οὐκ ἔξεστιν ἔχειν, οὐδὲ
ἀπὸ θείου τύπου, ὑπέξηρημένων τῶν ἄλλων, μηδὲ
σύμφωνον ἐπὶ τούτῳ γίνεσθαι, ἵνα εἶδη τῆς διαφόρων
σωματείων πραγματείας μὴ ἐλάττονος, ἢ περὶ πρὸς ἄλ-
λήλους διετάξαντο, πραθῶσιν. ἀλλὰ καὶ οἱ βαλανεῖς
μὴ συμφωνεῖτωσαν, ἵνα μὴ τις, ὅπερ ἐπετρόπη ἄλλω,

TITULUS XVII.

De ancilla ita vendita, ne prostituatur.

I. Si ancilla ita venierit, ne prostituatur, sin autem prostituta fuerit, ut eam abducere liceat: quomodo venditor cura Praefecti Urbis hac lege uti possit. Item quid fiat, si prostituta ea id passus sit, vel contra pactum ipse egerit: pacto, licet ad tres vel quatuor personas transierit, valente, sive in ipso instrumento emtionis, sive extra illud in epistola, sive etiam sine scriptura interpositum sit.

II. Item quae ita veniit, neque in caupona sub specie ministrandi prostitui debet, ne fraus pacto fiat.

TITULUS XVIII.

De monopolis et de conventu negotiationum illicito, vel artificibus ergolabis et balneatoribus prohibitis et de pactionibus illicitis.

I. Iubemus, ne quis cuiuscunque vestis, vel piscis, vel pectinis, vel echini, vel cuiuslibet alterius ad victum vel ad quemcunque usum pertinentis speciei, vel cuiuslibet materiae, pro auctoritate sua, vel sacro iam elicito, aut in posterum eliciendo rescripto, aut pragmatica sanctione, vel sacra subnotatione, monopolium audeat exercere, neve quis illicitis habitis conventionibus conieret aut paciscatur, ut species diversorum corporum negotiationis non minoris quis dicat, quam inter se statuerint, venundari. Aedificiorum quoque similiter artifices, vel redemptores, vel aliorum professores operum, et balneatores penitus inter se pacta componere prohibeantur, ut ne quis, quod alteri commissum sit, opus impleat, aut iniunctam alteri sollicitudinem alter intercipiat: data licentia unicuique, ab altero inchoatum et derelictum opus sine aliquo timore et dispendio implendi: et huiusmodi facinora cuivis denunciandi sine ulla formidine, et sine sumtibus in iudicio.

Item monopolium habere non licet, neque ex sacra forma, exceptis reliquis, neque pacisci licet, ut species diversorum corporum negotiationis non minoris, quam inter se statuerint, venundentur. Verum nec balneatores paciscantur, ut ne quis, quod alteri commissum sit, opus impleat, et iniunctam alteri solli-

n) Ita inscribitur tit. XVII. in indice titulorum Coisliniano. In eodem tit. XVIII. apud Tipucitum XVII. ita inscribitur: ἐὰν δούλη οὕτω πραθῆ, ἵνα μὴ προσταθῆ. Sed apud Tipucitum haec inscriptio est ipsum initium textus L. 1. C. IV. 56. Videntur in indice titulorum Coisliniano duo tituli eiusdem argumenti per errorem repositi fuisse. Unum tantum retinui, eumque cum Tipucito decimum et septimum feci, sub quo reponenda sunt fragmenta tit. 56. lib. IV. Codicis. o) E Tipucito L. 1—3. C. IV. 56. exhibentur. p) Tit. XVIII. apud Tip. XIX. in indice titulorum Coisliniano. q) Haec inscriptio est in indice titulorum Coisliniano. Similem exhibet Tipucitus. Lege καὶ ἀθεμίτων συμφώνων. Fabrotus e Synopsi ita inscribit titulum: Περὶ πραγματειῶν τῶν τῇ εὐθηνίᾳ ἐπιβουλευόντων ἐκ τοῦ ἀγοράζειν καὶ ἀποτίθεσθαι φορτία, ἢ σταθμοῖς πίθους γρησθαι· καὶ περὶ τοῦ μὴ ἐξῆναι αὐτοῖς συμφωνεῖν πρὸς ἀλλήλους περὶ τῶν εἰδῶν, ἐφ' ᾧ μὴ ἐλάττονος, οὐ πρὸς ἀλλήλους διετάξαντο, πραθῶσιν· καὶ τοῦ μὴ ἔχειν μονοπωλίον. r) E Syn. p. 216. habet Fabr. T. II. p. 413. Brevissimam epitomen habet Attaliata Syn. Tit. 12. fin. s) Hic Fabr. incipit cap. 2. huius tituli. Sed est ex eadem const. un. C. IV. 59. desumptum, et in Syn. p. 216. fin. praemisso titulo: περὶ τεχνιτῶν ἢ ἐργολάβων, τοῦ μὴ ἐξῆναι αὐτοῖς σύμφωνα ποιεῖν, ἵνα μὴ τις ὅπερ ἄλλω ἐπετρόπη, ἔργον πληρώσῃ. additur legi: τῷ αὐτῷ τίτῳ καὶ κεφαλαίῳ. t) E Tipucito.